

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. sausio 26 d.*

Byloje C-118/08

dėl *Tribunal Supremo* (Ispanija) 2008 m. vasario 1 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. kovo 18 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Transportes Urbanos y Servicios Generales SAL

prieš

Administración del Estado,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano (pranešėjas), J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, R. Silva de Lapuerta ir C. Toader, teisėjai C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Schieman, T. von Danwitz, A. Arabadjiev ir J.-J. Kasel,

* Proceso kalba: ispanų.

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. balandžio 22 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Transportes Urbanos y Servicios Generales SAL*, atstovaujamos *abogado*
C. Esquerrá Andreu,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos J. López-Medel Báscones,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos R. Vidal Puig ir M. Afonso,

susipažinęs su 2009 m. liepos 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su veiksmingumo ir lygiavertiškumo principų aiškinimu atsižvelgiant į Ispanijos teisės sistemoje taikomus reikalavimus ieškiniams dėl valstybės atsakomybės už Sąjungos teisės pažeidimą.

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą tarp *Transportes Urbanos y Servicios Generales SAL* (toliau – *Transportes Urbanos*) ir *Administración del Estado* dėl šios bendrovės pareikšto ieškinio dėl Ispanijos valstybės atsakomybės už Sąjungos teisės aktų pažeidimus atmetimo.

Teisinis pagrindas

Šeštoji direktyva

- 3 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23–62), su pakeitimais, padarytais 1995 m. balandžio 10 d. Tarybos direktyva 95/7/EB (OL L 102, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t.,

p. 274–280, toliau – Šeštoji direktyva), 17 straipsnio 2 ir 5 dalių redakcijoje pagal tos direktyvos 28f straipsnį nustatyta:

„2. Tiek, kiek prekes ir paslaugas apmokestinamasis asmuo naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams, apmokestinamas asmuo turi turėti teisę iš mokesčio, kurį jis turi sumokėti, atskaityti:

- a) pridėtinės vertės mokestį, kurį reikia sumokėti ar kuris sumokėtas šalies teritorijoje dėl prekių ar paslaugų, kurias jam pateikė/suteikė ar dar pateiks/suteiks kitas apmokestinamas asmuo;
- b) pridėtinės vertės mokestį, [kurį reikia sumokėti] ar [kuris sumokėtas] už importuotas į šalies teritoriją prekes;
- c) pridėtinės vertės mokestį, kurį reikia sumokėti pagal 5 straipsnio 7 dalies a punktą, 6 straipsnio 3 dalį ir 28a straipsnio 6 dalį;

<...>

5. Jeigu apmokestinamasis asmuo prekes ir paslaugas ketina naudoti sandoriams, kuriems taikomos 2 ir 3 dalys ir kuriems tenkantis pridėtinės vertės mokestis gali būti atskaitomas, ir sandoriams, kuriems tenkantis pridėtinės vertės mokestis negali būti atskaitomas, gali būti atskaitoma tik tokia proporcinga pridėtinės vertės mokesčio dalis, kuri priskirtina pirmiesiems sandoriams.

Ši dalis turi būti nustatoma visiems apmokestinamo asmens vykdomiems sandoriams laikantis 19 straipsnio nuostatų.

<...>“

- 4 Šeštosios direktyvos 19 straipsnyje išdėstyti atskaitos proporcijos, nurodytos tos direktyvos 17 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje, apskaičiavimo kriterijai.

Nacionalinė teisė

- 5 Ispanijos konstitucijos 163 straipsnyje (toliau – Konstitucija) nustatyta:

„Jei vykstant procesui teismas mano, kad įstatymo galią turinti ir nagrinėjamoje byloje taikoma teisės norma, nuo kurios galiojimo priklauso sprendimas, gali prieštarauti Konstitucijai, jis tokiu atveju, laikydamasis įstatyme numatytos formos ir atsižvelgdamas į jame numatytas pasekmes, kurios jokių atveju nesustabdo tos normos galiojimo, pateikia klausimą *Tribunal Constitucional* (Konstitucinis teismas).“

- 6 1992 m. gruodžio 28 d. Įstatyme Nr. 37/1992 dėl pridėtinės vertės mokesčio (BOE Nr. 312, 1992 m. gruodžio 29 d. p. 44247), su pakeitimais, padarytais 1997 m. gruodžio 30 d. Įstatymu Nr. 66/1997 (BOE Nr. 313, 1997 m. gruodžio 31 d. p. 38517, toliau – Įstatymas Nr. 37/1992), nustatyti apmokestinamojo asmens teisės į pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), susijusio su iš subsidijų finansuojamu prekių ar paslaugų pirkimu, atskaitą ribojimai. Šie ribojimai įsigaliojo nuo 1998 mokesčių metų.

- 7 Įstatyme Nr. 37/1992 taip pat nustatyta, kad visi apmokestinamieji asmenys turi pateikti periodines deklaracijas, kuriose privalo apskaičiuoti PVM sumas, kurias jie turi sumokėti (toliau – atvirkštinis mokėjimas).
- 8 Pagal 2003 m. gruodžio 17 d. Bendrąjį mokesčių įstatymą Nr. 58/2003 (BOE Nr. 303, 2003 m. gruodžio 18 d., p. 44987) apmokestinamasis asmuo turi teisę prašyti patikslinti atvirkštinį mokėjimą ir, jei reikia, reikalauti sugrąžinti permokas. Remiantis minėto įstatymo 66 ir 67 straipsniais, senaties terminas, taikomas šiai teisei, yra ketveri metai iš esmės skaičiuojant nuo kitos dienos, kai buvo atliktas perteklinis mokėjimas, arba nuo tos dienos, kai suėjo terminas pateikti atvirkštinį mokėjimą, jei perteklinis mokėjimas įvykdytas per minėtą terminą.

Pagrindinė byla

- 9 2005 m. spalio 6 d. Sprendime *Komisija prieš Ispaniją* (C-204/03, Rink. p. I-8389) Teisingumo Teismas iš esmės nusprendė, kad PMV atskaitymo ribojimai, numatyti Įstatyme Nr. 37/1992, yra nesuderinami su Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 ir 5 dalimis bei 19 straipsniu.
- 10 *Transportes Urbanos*, kuri įvykdė atvirkštinius mokėjimus už 1999 ir 2000 mokesčius metus pagal Įstatymą Nr. 37/1992, nepasinaudojo teise remiantis Bendruoju mokesčių įstatymu Nr. 28/2003 prašyti patikslinti minėtus atvirkštinius mokėjimus. Akivaizdu, kad minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* priėmimo dieną buvo suėjęs senaties terminas tokiai teisei įgyvendinti.
- 11 Tada *Transportes Urbanos* Ministrų taryboje pareiškė ieškinį dėl Ispanijos valstybės atsakomybės. Tame ieškinyje ji teigia, kad patyrė 1 228 366,39 eurų žalą, nes Ispanijos teisės aktų leidėjas pažeidė Šeštąją direktyvą, o šį pažeidimą Teisingumo Teismas

pripažino minėtame sprendime *Komisija prieš Ispaniją*. Ši suma atitinka nepagrįstus PVM mokėjimus, kuriuos gavo Ispanijos mokesčių administratorius per minėtus mokestinius laikotarpius, ir grąžinimus už tuos pačius laikotarpius, į kuriuos minėta bendrovė galėjo pretenduoti.

- 12 2007 m. sausio 12 d. Sprendimu Ministrų taryba atmetė *Transportes Urbanos* prašymą teigdama, kad nepasinaudojusi teise prašyti patikslinti minėtus atvirkštinius mokėjimus per nustatytą terminą ji nutraukė tiesioginį priežastinį ryšį tarp Sąjungos teisės pažeidimo, kuriuo kaltinama Ispanijos valstybė, ir tos bendrovės tariamai patirtos žalos.
- 13 Minėtas Ministrų tarybos sprendimas dėl atmetimo, be kita ko, grindžiamas dviem 2004 m. sausio 29 d. ir 2005 m. gegužės 24 d. *Tribunal Supremo* sprendimais (toliau – ginčijama teismo praktika), pagal kuriuos ieškiniams dėl valstybės atsakomybės už Sąjungos teisės aktų pažeidimus taikomas reikalavimas visų pirma išnaudoti administracines ir teismines teisių gynimo priemones, nukreiptas į nepalankų administracinį aktą, kuris buvo priimtas taikant šiai teisei prieštaraujantį nacionalinės teisės aktą.
- 14 *Transportes Urbanos* 2007 m. birželio 6 d. *Tribunal Supremo* pateikė ieškinį dėl minėto Ministrų tarybos sprendimo atmesti.

Nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir prejudicinis klausimas

- 15 Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Tribunal Supremo* primena, kad, remiantis ginčijama teismo praktika, ieškinio dėl valstybės atsakomybės, grindžiamo įstatymo nekonstitucingumu, pareiškimui netaikoma, priešingai nei tokiam pat ieškiniui, grindžiamam to įstatymo nesuderinamumu su Sąjungos teise, joks

reikalavimas visų pirma išnaudoti visas teisių gynimo priemones, nukreiptas į nepalankų administracinį aktą, grindžiamą tuo įstatymu.

- 16 Priežastis, dėl kurios taikomas skirtingas požiūris į šių dviejų rūšių ieškinius, susijusi su skirtumais tarp ieškinių, kurie gali būti pareikšti dėl administracinio akto, atsižvelgiant į tai, ar tie ieškiniai grindžiami to akto nesuderinamu su Sąjungos teise, ar nacionalinės teisės aktais, kuriuos taikant buvo priimtas minėtas aktas, padarytu Konstitucijos pažeidimu.
- 17 Iš tikrųjų, remiantis ginčijama teismo praktika, kadangi nacionaliniam įstatymui taikoma atitikties Konstitucijai prezumpcija, tuo įstatymu grindžiamiems administraciniais aktams taip pat taikoma „teisėtumo“ prezumpcija. Tai reiškia, kad nei administracinės valdžios institucijos, nei teismai negali panaikinti tų teisės aktų, kol *Tribunal Constitucional* sprendimu, išnagrinėjus pagal Konstitucijos 163 straipsnį pareikštą ieškinį dėl nekonstitucingumo, kurį pareikšti gali tik bylą nagrinėjantis teismas, nepripažinta, jog įstatymas negalioja dėl to, kad prieštarauja Konstitucijai.
- 18 Tokiomis aplinkybėmis, jei norint pareikšti Konstitucijos pažeidimu grindžiamą ieškinį dėl atsakomybės būtų reikalaujama visų pirma išnaudoti administracines bei teismines teisių gynimo priemones, nukreiptas į nepalankų administracinį aktą, tai reikštų, jog teisės subjektams būtų nustatyta pareiga ginčyti administracinį aktą, kuris priimtas taikant tariamai Konstitucijai prieštaraujantį įstatymą, pasitelkiant, pirma, administracines priemones ir, antra, teismines priemones, taip pat visose teismų instancijose, kol vienas iš bylą nagrinėjančių teismų galiausiai nuspręstų *Tribunal Constitucional* pateikti klausimą dėl to įstatymo nekonstitucingumo. Tokia situacija būtų neproporcinga ir sukeltų nepageidaujamų pasekmių.
- 19 Atvirkščiai, jei kompetentingos administracinės valdžios institucijos arba teismai mano, kad administracinis aktas priimtas taikant Sąjungos teisės neatitinkantį įstatymą, jie privalėtų, laikydamiesi nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, netaikyti to įstatymo ir juo remiantis priimtų administracinių aktų. Todėl tokiu atveju būtų

įmanoma tiesiogiai minėtų institucijų reikalauti panaikinti žalingą administracinį aktą ir taip gauti visą žalos atlyginimą.

- 20 Be to, remiantis ginčijama teismo praktika, Sąjungos teisės pažeidimo egzistavimas, dėl kurio gali kilti valstybės atsakomybė, turėtų būti pripažintas Teisingumo Teismo prejudiciniu sprendimu. Tačiau tokio pagal SESV 267 straipsnį priimto Teisingumo Teismo sprendimo poveikio negalima lyginti su *Tribunal Constitucional* sprendimo, kuriuo įstatymas pripažįstamas prieštaraujančiu Konstitucijai, poveikiu, nes tik šio teismo sprendimu minėtas įstatymas būtų pripažintas negaliojančiu atgaline data.
- 21 Tokiomis aplinkybėmis *Tribunal Supremo* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar bylose dėl valstybės, kaip teisės aktų leidėjos, finansinės atsakomybės, kuriose ieškinys grindžiamas remiantis nekonstitucingu paskelbtu įstatymu priimtais administraciniais aktais, ir bylose, kuriose ieškinys grindžiamas prieštaraujančia [Sąjungos] teisei pripažintos nuostatos taikymu, [ginčijamoje] *Tribunal Supremo* [praktikoje] išdėstytos skirtingos teismo praktikos taikymas neprieštaruja lygiavertiškumo ir veiksmingumo principams?“

Dėl Teisingumo Teismo kompetencijos

- 22 Pasak Ispanijos vyriausybės, Teisingumo Teismas neturi kompetencijos priimti sprendimo dėl teismų sprendimų, kaip antai ginčijamos teismo praktikos, suderinamumo su Sąjungos teise, nes tik *Tribunal Supremo* gali ją pakeisti, jei mano, kad ji nesuderinama su minėta teise.

- 23 Pirmiausia reikia priminti, kad nors per prejudicinio sprendimo procesą Teisingumo Teismas neturi priimti sprendimo dėl nacionalinės teisės nuostatų suderinamumo su Sąjungos teisės normomis, jis vis dėlto ne kartą nusprendė, kad yra kompetentingas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti bet kokį su ta teise susijusį išaiškinimą, leidžiantį pastarajam įvertinti tokį suderinamumą, kad galėtų priimti sprendimą savo nagrinėjamoje byloje (šiuo klausimu žr., be kita ko, 1993 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Hünernmund ir kt.*, C-92/92, Rink. p. I-6787, 8 punktą ir 2008 m. sausio 31 d. *Centro Europa 7* (C380/05, Rink. p. I-349, 50 punktą).
- 24 Todėl, kaip pažymėjo generalinis advokatas išvados 13 punkte, nacionalinės teisės nuostatų, kurių suderinamumą su Sąjungos teise prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės vertinti atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo pateiktą išaiškinimą, kilmė (įstatymas, administracinis aktas ar teismo sprendimas) neturi jokios įtakos Teisingumo Teismo kompetencijai priimti sprendimą dėl prejudicinio klausimo.
- 25 Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką Teisingumo Teismui ir valstybių narių teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį tik nacionaliniai teismai, nagrinėjantys bylą ir turintys priimti būsimą sprendimą, atsižvelgdami į konkrečias kiekvienos bylos aplinkybes turi įvertinti ir prejudicinio sprendimo reikalingumą sprendimui priimti, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl jeigu pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą (šiuo klausimu žr., be kita ko, 2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *Preussen Elektra*, C-379/98, Rink. p. I-2099, 38 punktą; 2003 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Korhonen ir kt.*, C-18/01, Rink. p. I-5321, 19 punktą ir 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *VTB-VAB ir Galatea*, C-295/05 ir C-299/07, Rink. p. I-2949, 32 punktą).
- 26 Šioje byloje Teisingumo Teismo prašoma ne išaiškinti nacionalinę teisę ar nacionalinio teismo sprendimą, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti veiksmingumo ir lygiavertiškumo principų išaiškinimą, kad šis galėtų nuspręsti, ar, remdamasis Sąjungos teise, privalo netaikyti nacionalinių nuostatų, susijusių su

ieškiniais dėl valstybės atsakomybės už šios teisės pažeidimą nacionaliniu įstatymu (šiuo klausimu žr. 2007 m. liepos 18 d. Sprendimą *Lucchini*, C-119/05, Rink. p. I-6199, 46 punktas).

- 27 Taigi Teisingumo Teismas yra kompetentingas nagrinėti šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Dėl prejudicinio klausimo

- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Sąjungos teisė draudžia valstybei narei taikyti teisės normą, pagal kurią nacionalinės teisės įstatymu padarytu tos teisės pažeidimu grindžiamiems ieškiniams dėl valstybės atsakomybės taikomas reikalavimas visų pirma išnaudoti visas į žalingą administracinį aktą nukreiptas teisių gynimo priemonės, nors tiems patiems ieškiniams toks reikalavimas netaikomas, kai jie grindžiami tuo pačiu įstatymu padarytu Konstitucijos pažeidimu.

Pirminės pastabos

- 29 Siekiant atsakyti į šį klausimą pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką valstybės atsakomybės už privatiems asmenims padarytą žalą jai pažeidus Sąjungos teisę principas yra būdingas sutarčių, kuriomis ji grindžiama, sistemai (šiuo klausimu žr. 1991 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Francovich ir kt.*, C-6/90 ir C-9/90, Rink. p. I-5357, 35 punktą; 1996 m. kovo 5 d. Sprendimo *Brasserie du pêcheur ir Factortame*, C-46/93 ir C-48/93, Rink. p. I-1029, 31 punktą ir 2009 m. kovo 24 d. Sprendimo *Danske Slagterier*, C-445/06, Rink. p. I-2119, 19 punktą).

- 30 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad nukentėję privatūs asmenys turi teisę į žalos atlyginimą, jei įvykdytos trys sąlygos: pažeista Sąjungos teisės norma siekiama suteikti privatiems asmenims teisių, jos pažeidimas yra pakankamai rimtas ir yra tiesioginis priežastinis ryšys tarp to pažeidimo ir asmenų patirtos žalos (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Danske Slagterier* 20 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 31 Teisingumo Teismas taip pat ne sykį yra pabrėžęs, kad nepažeisdama teisės į žalos atlyginimą, kurios pagrindas tiesiogiai įtvirtintas Sąjungos teisėje, kai tik šios sąlygos yra patenkinamos, valstybė privalo atlyginti padarytos žalos pasekmes remdamasi nacionaline teise dėl atsakomybės ir atsižvelgdama į tai, kad nacionalinės teisės aktais nustatytos žalos atlyginimo sąlygos negali būti mažiau palankios už tas, kurios susijusios su panašiais nacionaline teise grindžiamais reikalavimais (lygiavertiškumo principas), ir negali būti tokios, kad dėl jų taptų beveik neįmanoma arba pernelyg sudėtinga gauti žalos atlyginimą (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Köbler*, C-224/01, Rink. p. I-10239, 58 punktą ir 2007 m. kovo 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C-524/04, Rink. p. I-2107, 123 punktą).
- 32 Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pateiktą klausimą reikia nagrinėti atsižvelgiant būtent į šiuos principus.

Dėl lygiavertiškumo principo

- 33 Kalbant apie lygiavertiškumo principą reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką juo reikalaujama, kad visos ieškiniui taikytinos normos būtų vienodai taikomos tiek Sąjungos, tiek panašioms nacionalinės teisės pažeidimu grindžiamiems ieškiniams

(šiuo klausimu žr. 1998 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Edis*, C-231/96, Rink. p. I-4951, 36 punktą; 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Levez*, C-326/96, Rink. p. I-7835, 41 punktą; 2000 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Preston ir kt.*, C-78/98, Rink. p. I-3201, 55 punktą ir 2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *i-21 Germany ir Arcor*, C-392/04 ir C-422/04, Rink. p. I-8559, 62 punktą).

- 34 Tačiau šis principas negali būti aiškinamas taip, kad juo valstybė narė įpareigojama pati palankiausią nacionalinį režimą taikyti visiems ieškiniams, pateiktiems tam tikroje teisės srityje (minėto sprendimo *Levez* 42 punktas; 1999 m. vasario 9 d. Sprendimo *Dilexport*, C-343/96, Rink. p. I-579, 27 punktas ir 2009 m. spalio 29 d. Sprendimo *Pontin*, C-63/08, Rink. p. I-10467, 45 punktas).
- 35 Siekiant išsiaiškinti, ar pagrindinėje byloje laikomasi lygiavertiškumo principo, reikia išanalizuoti, ar *Transportes Urbanos* ieškinys dėl atsakomybės, grindžiamas Sąjungos teisės pažeidimu, ir ieškinys, kurį ta bendrovė galėjo pareikšti remdamasi galimu Konstitucijos pažeidimu, gali būti laikomi panašiais atsižvelgiant į jų tikslą ir esminius požymius (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Preston ir kt.* 49 punktą).
- 36 Kalbant apie ankstesniame punkte minėtų abiejų ieškinių dėl atsakomybės tikslą, reikia paminėti, kad jis yra lygiai toks pats, t. y. atlyginti žalą, kurią asmuo patyrė dėl valstybės veikimo arba neveikimo.
- 37 Kalbant apie jų esminius požymius, reikia priminti, kad pagrindinis šių dviejų ieškinių skirtumas yra taisyklė, kuria reikalaujama išnaudoti visas galimybes pagrindinėje byloje, t. y. ieškovas turi būti visų pirma išnaudojęs visas teisių gynimo priemones, susijusias su administraciniu teisės aktu, dėl kurio pateiktas kaltinimas, tik tuo atveju, kai ieškinys dėl atsakomybės grindžiamas Sąjungos teisės pažeidimu, padarytu nacionalinės teisės aktu, kuriuo remiantis buvo priimtas tas aktas.

- 38 Taigi svarbu atkreipti dėmesį, kad, priešingai nei, atrodo, išdėstyta tam tikruose šio sprendimo 20 punkte nurodytuose ginčijamos teismo praktikos argumentuose, žalos, kuri padaryta valstybei narei pažeidus Sąjungos teisę, atlyginimui netaikomas reikalavimas, kad toks pažeidimas būtų pripažintas Teisingumo Teismo priimtame prejudiciniame sprendime (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Brasserie du pêcheur ir Factortame* 94–96; 1996 m. spalio 8 d. Sprendimo *Dillenkofer ir kt.*, C-178/94, C-179/94 ir C-188/94 – C-190/94, Rink. p. I-4845, 28 punktą ir minėto sprendimo *Danske Slagterier* 37 punktą).
- 39 Tačiau reikia konstatuoti, kad pagrindinėje byloje *Transportes Urbanos* savo ieškinį dėl atsakomybės aiškiai grindžia minėtu sprendimu *Komisija prieš Ispaniją*, kuris buvo priimtas pagal EB 226 straipsnį ir kuriame Teisingumo Teismas nustatė, kad Įstatymu Nr. 37/1992 buvo pažeista Šeštoji direktyva.
- 40 Nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, be kita, ko pasakyta, jog *Transportes Urbanos* Ministrų Tarybai pateikė šį ieškinį dėl to, kad terminas pateikti prašymą patikslinti už 1999 ir 2000 m. mokestinius metus įvykdytus atvirkštinius mokėjimus jau buvo pasibaigęs tą dieną, kai buvo priimtas sprendimas *Komisija prieš Ispaniją*.
- 41 Nepaisant to, kaip buvo minėta šio sprendimo 12 ir 13 punktuose, Ministrų Taryba atmetė ieškinį būtent įvertinusi tai, kad *Transportes Urbanos* prieš pareikšdama šį ieškinį neprašė patikslinti atvirkštinių mokėjimų.
- 42 Tačiau, remiantis nutartimi pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, jei *Transportes Urbanos* galėjo grįsti ieškinį dėl atsakomybės *Tribunal Constitucional* sprendimu, kuriuo tas pats įstatymas pripažįstamas negaliojančiu dėl Konstitucijos pažeidimo, toks ieškiny s galėjo būti patenkintas, neatsižvelgiant į aplinkybę, kad minėta

bendrovė nepateikė prašymo patikslinti minėtų atvirkštinių mokėjimų iki tam tikslui nustatyto termino pabaigos.

43 Remiantis išdėstytais argumentais matyti, kad konkrečiomis aplinkybėmis, kuriomis buvo iškelta pagrindinė byla ir kurios aprašytos nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, vienintelis skirtumas tarp dviejų šio sprendimo 35 punkte minėtų ieškinių yra aplinkybė, kad teisės pažeidimai, kuriais jie grindžiami, pirmuoju atveju konstatuojami Teisingumo Teismo sprendimu, priimamu pagal EB 226 straipsnį, o antruoju atveju – *Tribunal Constitucional* sprendimu.

44 Taigi vien šios aplinkybės, nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nesant jokios nuorodos į kitus požymius, kuriais remiantis būtų galima daryti išvadą, jog yra kitų skirtumų tarp faktiškai *Transportes Urbanos* pareikšto ieškinio dėl valstybės atsakomybės ir ieškinio, kurį minėta bendrovė galėtų pareikšti remdamasi *Tribunal Constitucional* pripažintu Konstitucijos pažeidimu, nepakanka, kad būtų įrodytas skirtumas tarp šių dviejų ieškinių lygiavertiškumo principo atžvilgiu.

45 Tokiu atveju reikia pažymėti, kad abu minėti ieškiniai gali būti laikomi panašiais remiantis šio sprendimo 35 punkte nurodyta teismų praktika.

46 Tai reiškia, kad, atsižvelgiant į nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą išdėstytas aplinkybes, lygiavertiškumo principas draudžia taikyti reikalavimą, kuris nurodytas pagrindinėje byloje.

47 Atsižvelgiant į šią išvadą, nereikia nagrinėti reikalavimo, jog visų pirma būtina išnaudoti visas pagrindinėje byloje aptariamą teisių gynimo priemones veiksmingumo principo atžvilgiu.

48 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad Sąjungos teisė draudžia valstybei narei taikyti reikalavimą, pagal kurį ieškinys dėl valstybės atsakomybės, grindžiamas pagal EB 226 straipsnį Teisingumo Teismo priimtu sprendimu pripažintu nacionaliniu įstatymu padarytu tos teisės pažeidimu, gali būti patenkintas tik tuo atveju, jei ieškovas visų pirma išnaudojo visas vidaus teisių gynimo priemones, skirtas užginčyti žalingo administracinio akto, kuris priimtas remiantis tuo įstatymu, galiojimą, nors tas pats reikalavimas netaikomas ieškiniui dėl valstybės atsakomybės, kuris grindžiamas kompetentingo teismo pripažintu minėtu įstatymu padarytu Konstitucijos pažeidimu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Sąjungos teisė draudžia valstybei narei taikyti reikalavimą, pagal kurį ieškinys dėl valstybės atsakomybės, grindžiamas pagal EB 226 straipsnį Europos Bendrijų Teisingumo Teismo priimtu sprendimu pripažintu nacionaliniu įstatymu padarytu tos teisės pažeidimu, gali būti patenkintas tik tuo atveju, jei ieškovas visų pirma išnaudojo visas vidaus teisių gynimo priemones, skirtas užginčyti žalingo administracinio akto, kuris priimtas remiantis tuo įstatymu, galiojimą,

nors tas pats reikalavimas netaikomas ieškiniui dėl valstybės atsakomybės, kuris grindžiamas kompetentingo teismo pripažintu minėtu įstatymu padarytu Konstitucijos pažeidimu.

Parašai.